



Haylı, Ç. M., Sakallı, A., Avcı, M. Z., Yar, D. (2023). Suskun (Susturulmuş, Bastırılmış) Kadınların İncelenmesi. *Social Sciences Research Journal*, 12 (6), 773-786.

Suskun (Susturulmuş, Bastırılmış) Kadınların İncelenmesi

Doktor Öğretim Üyesi Çiğdem Müge HAYLI
Hakkari Üniversitesi
0000-0001-7630 -9619
chayli17@ku.edu.tr

Uzman Sosyolog Ahmet SAKALLI
Mersin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
0000-0003-3886-7438
hmtskll@hotmail.com

Profesör Doktor Mehmet Zeki AVCI
Kıbrıs İlim Üniversitesi
0000-0001-6614-9447
mehmetavci@csu.edu.tr

Psikolog Dilan YAR
Mersin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
0000-0001-7371-511X
dilan.yar@hotmail.com

Özet

Suskun (susturulmuş, bastırılmış) kadınların farklı değişkenlere göre kendini susturma arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırma için gerekli olan veriler 23 Ocak 2023- 15 Nisan 2023 tarihleri arasında online olarak toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu kadınlar oluşturmuştur. Araştırma verilerin toplanmasında; gönüllü olarak katılan, onamı alınmış olasılıksız örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 250 kadından online survey yöntemi ile sosyo-demografik veri toplama formu ve kendini susturma ölçeği (KSÖ) kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analiz sürecinde SPSS 26.0 veri analiz programı kullanılmış olup verilerin analizinde bağımsız örneklem t testi, tukey çoklu karşılaştırma testi ve ANOVA analizi kullanılmıştır. Katılımcı kadınların; %52,4'ü 30-40 yaş aralığında, %46,8'i boşanmış, %40,4'ünün ebeveynlerinin tutumlarının demokratik tutum, %67,2'sinin aile tipi çekirdek ailedir. Katılımcı kadınların yaş, gelir düzeyi, yaşadıkları şehir ve ebeveynlerinin kendilerine karşı tutumları gibi değişkenler ile kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>,05$). Medeni durum, eğitim düzeyi, meslek durumu, çocuk sayısı, şiddete maruz kalma tedbir alma durumlarına göre anlamlı farklılık vardır ($p<,01$) sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, mekân olarak suskun (susturulmuş, bastırılmış) kadınların farklı değişkenlere göre kendini susturma arasında farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mekan, suskun, bastırılmış kadınlar

A Study of Silent (Silenced, Suppressed) Women

Abstract

It was conducted as a descriptive study to examine the relationship between self-silencing of silent (muted, suppressed) women according to different variables. The data required for the research were collected online between 23 January 2023 and 15 April 2023. The study group of the research consisted of women. In collecting research data; Online survey method, socio-demographic data collection form and self-silencing scale (CSQ) were used from 250 women who participated voluntarily and were selected by convenience sampling method, one of the improbable sampling methods. SPSS 26.0 data analysis program was used in the statistical analysis of the data obtained in the study, and independent sample t-test, tukey multiple comparison test and ANOVA analysis were used in the analysis of the data. Participant women; 52.4% of them are in the 30-40 age range, 46.8% are divorced, 40.4% of them have democratic attitudes, and 67.2% of them are nuclear families. There was no significant difference in variables such as age, income level, city of residence and parents' attitudes towards them, as well as the scores of the self-silencing scale and sub-dimensions ($p > .05$). It was concluded that there was a significant difference ($p < .01$) according to marital status, education level, occupation status, number of children, exposure to violence and taking precautions. As a result of the research, it was determined that women who are silent (muted, suppressed) as a place differ between self-silencing according to different variables.

Keywords: Space, silent, repressed women

Giriş

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkan kendini susturma, daha çok kadınların ilişkili sürdürme, çatışmadan kaçınma, kabullenilme, şiddet ve baskıya maruz kalmama, dışlanılmama gibi nedenlere bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Kendini susturma kavramı psikoloji literatürüne Jack (1991) ile girmiştir. Kendini susturma ile ilgili Jack (1991) ilişkiyi sürdürmek için kendi ihtiyaçlarından fedakarlık etmek, ilişkiyi kaybetme riskiyle ihtiyaç ve duygularına göre hareket etmek arasındaki bir durum olarak ifade etmiştir.

Susturma kavramı toplumsal cinsiyet rollerine göre şekillenmektedir. Susturulma, her kadın için kişisel görünüşe de, aslında derinden kültür ile ilişkilidir (Jack ve Ali, 2010). Susturma ve susturulma eylemi bireyin içinde yaşadığı toplumsal ve kültürel bağlam tarafından şekillenmektedir. Çünkü bireyin ifadeleri üzerinde kültürel çevre etkili olmaktadır. Kadının aile ve toplum içindeki yeri susturma ile ilgili süreçleri şekillendirmektedir. Kadının aile ve toplum içinde söyleyeceği sözler ve bu sözlerin niteliği sosyo-kültürel yapıya göre farklılaşmaktadır (Jack ve Ali, 2010).

Kadının nerede konuşması veya susması gerektiği eril güç tarafından şekillenmektedir. Kadının fikirlerini söylemesi, eril gücün elindeki himaye ve tahakküme zarar veren bir durum olarak ele alınmaktadır. Öyle ki bu susturulmuşluk ve bastırılmışlık kültürel değerlerin içerisinde dahi yerleşmiştir. “Kol kırılır yen içinde kalır” sözü bu durumu açıklar niteliktedir (Demir Kaya ve Çok, 2021). Aile içi sırların açığa çıkarılması, görülen şiddet, istismar veya şahit olunan olayların dışarıya çıkarılması veya sızdırılması mekana (aileye) zarar veren önemli nedenler olarak değerlendirilmiştir. Genelde Kadında kendini susturması korku, kibarlık, bağımlılık, kırılabilirlik ve pasiflik gibi özelliklerin olduğu bir cinsiyet rolünü temsil etmektedir. Erkeklerde ise susturma bağımsız ve güçlü olmayı vurgulamaktadır (Thompson, 1995). Susturulamayan veya bastırılmayan kadın çeşitli şekillerde şiddete maruz kalabilmektedir. Kadınlar genel olarak aile hayatında susturulmaya ve sindirilmeye çalışılmakta bunun sonucu olarak da şiddet ortaya çıkmaktadır (Jack, 2003). Geleneksel yapı erkeğin kadını susturma ve bastırmasını erkeğe verilmiş bir güç olarak görülmektedir. Bu güç altında kalan kadın çoğu zaman baskı altında kalmakta tacize, tecavüze, şiddete, ayrımcılığa maruz kalabilmektedir (Demirkaya, 2019).

Bu çalışmanın amacı, suskun (susturulmuş, bastırılmış) kadınların farklı değişkenlere göre kendini susturma arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırma Soruları

Katılımcı kadınların; yaş, medeni durum, yaşadığı şehir, ebeveyn tutumu, aile tipi, eğitim durumu, meslek durumu, tedbir kararı durumu, aylık gelir durumu, çocuk sayısı, şiddete maruz kalma durumu gibi değişkenlerle kendini susturma arasındaki ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Tipi: Tanımlayıcı bir çalışmadır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı: Araştırma 23 Ocak 2023- 15 Nisan 2023 tarihleri arasında online olarak hazırlanan anket formu (Google Form) kullanılarak toplanmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi: Araştırma evrenini Türkiye’deki kadınlar oluşturmuştur. Ancak Türkiye’de yaşayan kadınlara ulaşmanın imkansız yakın olması nedeniyle çalışma online olarak oluşturulmuştur. Araştırmaya sadece kadınlar dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket kullanılmış olup online olarak hazırlanan anket formu (Google Formlar) sosyal ağlar ve sosyal medya üzerinden yayılmış ve birçok kesime ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde çok değişkenli veri analizlerinde kullanılan değişken sayısı esas alınarak hesaplanmıştır. Bu kapsamda araştırmanın örneklemi Türkiye’de yaşayan kadınlarda olasılıksız örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Genel olarak kadınların çekimser kaldığı ve sakladığı konu olduğu için örneklem sayısı kısıtlı olmuştur. Bu yüzden araştırmaya katılım şartlarını sağlayan 250 kadın ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya dahil olma / dışlama kriterleri:

Dahil olma kriterleri

Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve bilgilendirilmiş onam formunu dolduran kadınlar

Dışlanma kriterleri

Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve bilgilendirilmiş onam formunu doldurmayan kadınlar

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri aşağıdaki veri toplama formları ile toplanacaktır:

- Sosyodemografik veri toplama formu
- Kendini susturma ölçeği

Sosyodemografik veri toplama formu: Katılımcı kadınlardan tarafından doldurulacak bu form; yaş, medeni durum, yaşadığı şehir, ebeveyn tutumu, aile tipi, eğitim durumu, meslek durumu, tedbir kararı durumu, aylık gelir durumu, çocuk sayısı, şiddete maruz kalma durumu, şiddetin türü ve şiddetin kaynağı üzere 13 sorudan oluşmaktadır.

Kendini susturma ölçeği (KSÖ): KSÖ, Jack ve Dill (1992) tarafından geliştirilmiş olup, 5’li likert tipi öz bildirime dayalı, toplam 31 maddeden ve Dışsallaştırılmış Benlik Algısı, Fedakârlık, Kendini Susturma ve Bölünmüş Benlik olmak üzere 4 alt ölçekten oluşmaktadır. Orijinal çalışma, kadın üniversite öğrencileri grubu, hamile grubu ve sığınma evi grubu olmak üzere 3 farklı örnekleme yapılmış ve Cronbach’s Alpha bu gruplar için sırasıyla .86, .89 ve .94, test-tekrar test bağıntısı ise .88, .89 ve .93 olarak bulgulanmıştır. Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Doyum (2017) tarafından yapılmış olup, madde-toplam puan korelasyonları .20’nin altında olan 2 madde (1 ve 11 numaralı maddeler) çıkarılmış ve böylece ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .86 olarak bulgulanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test bağıntısı .74’tür. Çıkarılan maddelerden sonra yeniden düzenlenen anketin alt ölçekleri Dışsallaştırılmış Benlik Algısı (5, 6, 21, 25, 26, 29 numaralı maddeler), Fedakârlık (2, 3, 8, 9, 10, 20, 27 numaralı maddeler), Kendini Susturma (1, 7, 12, 13, 16, 18, 22, 24, 28 numaralı maddeler) ve Bölünmüş Benlik (4, 11, 14, 15, 17, 19, 23 numaralı maddeler) şeklinde sıralanmıştır. 7, 13 ve 19 numaralı maddelerin ters hesaplanması gerekmektedir.

Araştırmanın Değişkenleri

Bağımsız Değişkeni: Yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek durumu, aylık gelir durumu, yaşadığı şehir, aile tipi, çocuk sayısı, ebeveyn tutumu, tedbir kararı durumu, şiddete maruz kalma durumu, şiddetin türü, şiddetin kaynağı.

Bağımlı Değişken: Kendini susturma düzeyi.

Verilerin Değerlendirilmesi: Araştırmada verilerin analizinde SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 26.0 paket programı kullanılmıştır. Mekân olarak suskun (susturulmuş, bastırılmış) kadınların incelenmesi amacıyla bağımsız örneklem t testi, tukey çoklu karşılaştırma testi ve ANOVA analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %52,4'ü 30-40 yaş aralığında, %46,8'i boşanmış, %40,4'ünün ebeveynlerinin tutumlarının demokratik tutum, %67,2'sinin aile tipi çekirdek ailedir. Eğitim düzeylerinde %38,4'ü lise veya ortaokul, %47,6'sı ev hanımı, %58,8'inin aylık geliri yeterli, %78,4'ü büyükşehir, %49,6'sının 2 çocuk ve üstüdür. Katılımcıların %82,4'ünün hayatlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kalmış ve %90,8'i şiddet nedeniyle koruyucu ve önleyici tedbir almamıştır. Katılımcıların yaşadıkları şiddet türlerinin dağılımlarında %27,6'sı fiziksel şiddet, %26,2'si duygusal şiddet, %17,9'u ekonomik şiddet, %12,1'i psikolojik şiddet, %6,3'ü şiddet görmemiş, %5,2'si cinsel şiddet, ve %4,7'si iş yerinde şiddet gördüğünü belirtmiştir. Şiddetin kaynağında %45'i eş, %21,7'si yakın çevre, %14,1'i akrabalar, %9,2'si çalışma arkadaşları, %9'u şiddete maruz kalmamış ve %1'i çocuklar olarak belirtmişlerdir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgileri

Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş		
18-29	61	24,4
30-40	131	52,4
41 yaş ve üstü	58	23,2
Medeni Durum		
Bekar	44	17,6
Evli	89	35,6
Boşanmış	117	46,8
Eğitim Durumu		
Lise veya ortaokul	96	38,4
Ön lisans	67	26,8
Lisans	69	27,6
Yüksek lisans ve üzeri	18	7,2
Meslek Durumu		
Ev hanımı	119	47,6
Memur	88	35,2
İşçi	16	6,4
Ev hanımı	11927	47,6
Diğer	27	10,8
Aylık Gelirin Yeterlilik Düzeyi		
Yetersiz	102	40,8
Yeterli	147	58,8
Yaşadığı Şehir		
Büyükşehir	196	78,4
Şehir	21	8,4
Diğer	33	13,2
Aile Tipi		
Tek ebeveynli aile	14	5,6
Çekirdek aile	168	67,2
Geniş aile	67	26,8
Çocuk Sayısı		
0	49	19,6
1	71	28,4
2	106	42,4
3	18	7,2
Ebeveynin Katılımcılara Karşı Tutumu		
Demokratik tutum (Bu tutumda çocuk bir birey olarak kabul edilir. Aile içi ve çocuğa özgü kararlarda onun fikirleri alınır.)	101	40,4
Koruyucu tutum (Bu tutumda çocuk gereğinden fazla kontrol altındadır ve çocuğa aşırı özen gösterilir. Anne babalar çocukların üzerlerine titrerler)	70	28,0
İlgisiz tutum (çocuklarını aşırı ihmal ederler ve onların ilgi ve gereksinimlerine karşı kayıtsız davranırlar)	26	10,4
İzin verici tutum (Çocuk bu tutumda özgür bir şekilde	25	10,0

hareket etmektedir. Herhangi bir denetime tabi değildir)
Otoriter tutum (Cezanın eşlik ettiği bu tutumda
ebeveynler, çocuklarına katı kurallar koyarlar. Çocuğun
davranışları üzerinde anne babanın kontrolü fazladır.)

26

10,4

Şiddet Nedeniyle Koruyucu ve Önleyici Tedbir Alma Durumu

Evet	18	7,2
Hayır	227	90,8

Hayatın Herhangi Bir Döneminde Şiddete Maruz Kalma

Evet	206	82,4
Hayır	44	17,6

Şiddet Tür Özellikleri*

Kalmadım	35	6,3
Fiziksel şiddet	153	27,6
Cinsel şiddet	29	5,2
Duygusal şiddet	145	26,2
Ekonomik şiddet	99	17,9
Psikolojik şiddet	67	12,1
İş yerinde şiddet	26	4,7

*Katılımcılar birden fazla yanıt vermiştir.

Şiddetin Kaynağı*

Eş	176	45,0
Çocuklar	4	1,0
Akrabalar	55	14,1
Yakın çevre	85	21,7
Çalışma Arkadaşları	36	9,2
Şiddete Maruz Kalmadım	35	9,0

*Katılımcılar birden fazla yanıt vermiştir.

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların yaş aralıklarına göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>,05$). Katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=9,318$; $p<,01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($F=9,264$; $p<,05$), fedakârlık ($F=10,114$; $p<,01$) ve kendini susturma ($F=6,018$; $p<,01$) ölçeğinde medeni durumlarına göre anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılık düzeyini ölçmek amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testine göre boşanmış (Sırasıyla; $\bar{x}=96,66$, $\bar{x}=18,60$, $\bar{x}=22,33$) olan katılımcıların kendini susturma ölçeği, dışsallaştırılmış benlik algısı, fedakârlık puanları bekar (Sırasıyla; $\bar{x}=85,91$, $\bar{x}=16,11$, $\bar{x}=18,43$) ve evli (Sırasıyla; $\bar{x}=89,16$, $\bar{x}=18,60$, $\bar{x}=20,05$) olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Yaş Aralıklarına ve Medeni Durumlarına Göre Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına yönelik ANOVA analizi

Değişkenler	Grup	N	Ort.	ss	F	p	Fark
Kendini Susturma Ölçeği	18-29	61	89,93	18,34	,690	,503	-
	30-40	131	92,67	16,211			
	41 yaş ve üstü	58	93,10	16,21			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	18-29	61	17,27	4,85	,160	,852	-
	30-40	131	17,45	4,55			
	41 yaş ve üstü	58	17,05	4,39			
Fedakârlık	18-29	61	19,83	5,64	1,635	,197	-
	30-40	131	20,95	5,47			
	41 yaş ve üstü	58	21,62	5,34			

	üstü						
Kendini Susturma	18-29	61	26,57	4,39			
	30-40	131	27,17	4,32	1,420	,244	-
	41 yaş ve üstü	58	27,90	4,07			
Bölünmüş Benlik	18-29	61	21,18	3,76			
	30-40	131	21,09	3,80	,388	,679	-
	41 yaş ve üstü	58	20,60	4,60			
Kendini Susturma Ölçeği	Bekar ⁽¹⁾	44	85,91	16,05			
	Evli ⁽²⁾	89	89,16	14,19	9,318	,000**	3>1,2
	Boşanmış ⁽³⁾	117	96,66	17,62			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Bekar ⁽¹⁾	44	16,11	4,27			
	Evli ⁽²⁾	89	16,22	4,19	9,264	,000**	3>1,2
	Boşanmış ⁽³⁾	117	18,60	4,66			
Fedakârlık	Bekar ⁽¹⁾	44	18,43	5,33			
	Evli ⁽²⁾	89	20,05	5,06	10,114	,000**	3>1,2
	Boşanmış ⁽³⁾	117	22,33	5,48			
Kendini Susturma	Bekar ⁽¹⁾	44	25,72	4,26			
	Evli ⁽²⁾	89	26,71	3,93	6,018	,003*	3>1
	Boşanmış ⁽³⁾	117	28,11	4,38			
Bölünmüş Benlik	Bekar	44	21,09	3,19			
	Evli	89	20,42	3,48	1,557	,213	-
	Boşanmış	117	21,41	4,54			

ANOVA Analizi, ($p>,05$) (Yaş)ANOVA Analizi, $*p<,05$, $**p<,01$ (Medeni durum)

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=4,969$; $p<,01$) ve alt boyutları olan fedakârlık ($F=5,841$; $p<,01$) ve kendini susturma ($F=5,112$; $p<,01$) ölçeğinde eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık vardır. Kendini susturma ölçeği ($F=2,715$; $p<,01$) ve alt boyutları olan fedakârlık ($F=5,064$; $p<,01$), kendini susturma ($F=2,777$; $p<,01$) ölçeğinde mesleklerine göre anlamlı farklılık vardır. Anlamlı farklılık düzeyini ölçmek amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testine göre ev hanımı ($\bar{x}=93,88$) katılımcıların kendini susturma puanı diğer ($\bar{x}=85,15$) meslek grubunda olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Eğitim Düzeylerine ve Mesleki Durumlarına Göre Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik ANOVA Analizi

Değişkenler	Grup	N	Ort.	ss	F	p	Fark
Kendini Susturma Ölçeği	Lise veya ortaokul ⁽¹⁾	96	94,78	16,43	4,969	,002*	1,2>4
	Ön lisans ⁽²⁾	67	94,46	19,21			
	Lisans ⁽³⁾	69	89,01	13,53			
	Yüksek lisans ve üzeri ⁽⁴⁾	18	80,88	13,89			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Lise veya ortaokul ⁽¹⁾	96	17,50	4,65	2,596	,053	-
	Ön lisans ⁽²⁾	67	18,22	4,92			
	Lisans ⁽³⁾	69	16,73	3,90			
	Yüksek lisans ve üzeri ⁽⁴⁾	18	15,22	4,72			
Fedakârlık	Lise veya ortaokul ⁽¹⁾	96	22,12	5,34	5,841	,001*	1,2>4
	Ön lisans ⁽²⁾	67	21,04	6,14			
	Lisans ⁽³⁾	69	19,85	4,70			
	Yüksek lisans ve üzeri ⁽⁴⁾	18	16,94	4,45			
Kendini Susturma	Lise veya ortaokul ⁽¹⁾	96	27,97	3,94	5,112	,002*	1,2,3>4
	Ön lisans ⁽²⁾	67	27,53	5,01			
	Lisans ⁽³⁾	69	26,59	3,91			
	Yüksek lisans ve üzeri ⁽⁴⁾	18	24,05	2,97			
Bölünmüş Benlik	Lise veya ortaokul	96	21,08	4,27	,158	,924	-
	Ön lisans	67	21,17	4,53			
	Lisans	69	20,83	3,24			
	Yüksek lisans ve üzeri	18	20,61	2,83			
Kendini Susturma Ölçeği	Ev Hanımı ⁽¹⁾	119	93,88	17,18	2,715	,045	1>4
	Memur ⁽²⁾	88	92,85	16,46			
	İşçi ⁽³⁾	16	86,50	17,12			
	Diğer ⁽⁴⁾	27	85,15	13,37			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Ev Hanımı	119	17,59	4,69	,750	,523	-
	Memur	88	17,41	4,53			
	İşçi	16	16,62	5,51			
	Diğer	27	16,26	3,60			

Fedakârlık	Ev Hanımı ⁽¹⁾	119	21,60	5,61	5,064	,002	1,2>4
	Memur ⁽²⁾	88	21,19	5,30			
	İşçi ⁽³⁾	16	18,44	5,00			
	Diğer ⁽⁴⁾	27	17,70	4,63			
Kendini Susturma	Ev Hanımı ⁽¹⁾	119	27,50	4,37	2,777	,042	1,2>3
	Memur ⁽²⁾	88	27,56	4,28			
	İşçi ⁽³⁾	16	24,75	3,69			
	Diğer ⁽⁴⁾	27	26,11	3,80			
Bölünmüş Benlik	Ev Hanımı	119	20,86	4,45	,544	,653	-
	Memur	88	21,12	3,80			
	İşçi	16	22,06	3,35			
	Diğer	27	20,59	2,51			

ANOVA Analizi, * $p < ,05$ (Eğitim ve meslek durumu)

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların gelir düzeylerinin yeterlilik durumuna göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p > ,05$).

Tablo 4. Katılımcıların gelir düzeylerinin yeterlilik durumlarına göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bağımsız örneklem t testi

	Grup	N	Ort.	ss	t	p
Kendini Susturma Ölçeği	Yeterli	102	91,89	19,472	-,210	,834
	Yetersiz	147	92,34	14,62		
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Yeterli	102	17,32	5,093	-,028	,978
	Yetersiz	147	17,34	4,21		
Fedakârlık	Yeterli	102	20,76	6,22	-,216	,829
	Yetersiz	147	20,91	4,96		
Kendini Susturma	Yeterli	102	27,13	4,44	-,219	,827
	Yetersiz	147	27,25	4,20		
Bölünmüş Benlik	Yeterli	102	21,25	4,15	,812	,418
	Yetersiz	147	20,83	3,88		

Bağımsız Örneklem t testi, $p > ,05$ (Gelir düzeyi durumu)

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların yaşadıkları şehire ve aile tipine göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p > ,05$).

Tablo 5. Katılımcıların Yaşadıkları Şehirlere ve Aile Tipine Göre Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik ANOVA Analizi

Değişkenler	Grup	N	Ort.	ss	F	p	Fark
Kendini Susturma Ölçeği	Büyükşehir	196	92,1429	16,68686			
	Şehir	21	92,2857	17,03568	,009	,991	-
	Diğer	33	91,7576	17,32958			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Büyükşehir	196	17,3469	4,55531			
	Şehir	21	16,4286	4,67516	,529	,590	-
	Diğer	33	17,7273	4,73862			
Fedakârlık	Büyükşehir	196	20,7551	5,50815			
	Şehir	21	21,1429	5,85906	,097	,907	-
	Diğer	33	21,1212	5,39535			
Kendini Susturma	Büyükşehir	196	27,1786	4,36815			
	Şehir	21	27,5714	3,59960	,098	,907	-
	Diğer	33	27,0606	4,34410			
Bölünmüş Benlik	Büyükşehir	196	21,1173	3,88574			
	Şehir	21	21,0952	4,12195	,638	,529	-
	Diğer	33	20,2727	4,51576			
Kendini Susturma Ölçeği	Tek ebeveynli aile	14	91,57	19,45			
	Çekirdek aile	168	91,97	15,92	,059	,942	-
	Geniş aile	67	92,74	18,34			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Tek ebeveynli aile	14	16,85	4,88			
	Çekirdek aile	168	17,42	4,47	,121	,886	
	Geniş aile	67	17,22	4,85			-
Fedakârlık	Tek ebeveynli aile	14	20,00	6,64			
	Çekirdek aile	168	20,70	5,28	,582	,560	-
	Geniş aile	67	21,42	5,83			
Kendini Susturma	Tek ebeveynli aile	14	27,35	4,27			
	Çekirdek aile	168	27,10	4,22	,145	,865	-
	Geniş aile	67	27,43	4,53			
Bölünmüş Benlik	Tek ebeveynli aile	14	22,00	3,96			
	Çekirdek aile	168	21,02	3,86	,543	,582	-
	Geniş aile	67	20,77	4,32			

ANOVA Analizi, ($p>,05$) (Yaşadıkları şehir ve aile tipi)

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=12,071$; $p<,01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($F=4,944$; $p<,05$), fedakârlık ($F=15,197$; $p<,01$), kendini susturma ($F=10,937$; $p<,01$) ve bölünmüş benlik ($F=1,557$; $p<,05$) ölçeğinde çocuk sayısına göre anlamlı farklılık vardır. Katılımcıların ebeveynlerinin kendilerine karşı tutumlarına göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>,05$).

Tablo 6. Katılımcıların Sahip Oldukları Çocuk Sayısı ile Ebeveynlerinin Kendilerine Karşı Tutumlarının Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik ANOVA Analizi

Değişkenler	Grup	N	Ort.	ss	F	p	Fark
Kendini Susturma Ölçeği	Çocuk yok ⁽¹⁾	49	81,82	14,032	12,071	,000**	2,3>1
	1 çocuk ⁽²⁾	71	94,22	15,31			
	2 Çocuk ve üstü ⁽³⁾	124	94,32	16,85			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Çocuk yok ⁽¹⁾	49	15,48	4,12	4,944	,008**	2,3>1
	1 çocuk ⁽²⁾	71	17,30	4,5			
	2 Çocuk ve üstü ⁽³⁾	124	17,86	4,57			
Fedakârlık	Çocuk yok ⁽¹⁾	49	17,12	4,46	15,197	,000**	2,3>1
	1 çocuk ⁽²⁾	71	21,35	4,80			
	2 Çocuk ve üstü ⁽³⁾	124	21,83	5,63			
Kendini Susturma	Çocuk yok ⁽¹⁾	49	24,69	3,81	10,937	,000**	2,3>1
	1 çocuk ⁽²⁾	71	27,93	3,77			
	2 Çocuk ve üstü ⁽³⁾	124	27,67	4,42			
Bölünmüş Benlik	Çocuk yok ⁽¹⁾	49	20,2041	3,44	1,557	,046*	2>1
	1 çocuk ⁽²⁾	71	21,8873	3,66			
	2 Çocuk ve üstü ⁽³⁾	124	20,7097	4,26			
Kendini Susturma Ölçeği	Demokratik tutum	101	93,97	18,11	,583	,675	-
	Koruyucu tutum	70	91,77	14,81			
	İlgisiz tutum	26	90,84	14,30			
	İzin verici tutum	25	89,92	14,62			
	Otoriter tutum	26	89,76	20,63			
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Demokratik tutum	101	17,81	4,68	,769	,546	-
	Koruyucu tutum	70	17,34	4,54			
	İlgisiz tutum	26	17,23	3,89			
	İzin verici tutum	25	16,36	4,55			
	Otoriter tutum	26	16,50	5,14			
Fedakârlık	Demokratik tutum	101	21,53	5,84	1,078	,368	-
	Koruyucu tutum	70	20,91	5,02			
	İlgisiz tutum	26	19,23	4,37			
	İzin verici tutum	25	20,16	5,27			
	Otoriter tutum	26	20,50	6,52			
Kendini Susturma	Demokratik tutum	101	27,52	4,47	,644	,632	-

	Koruyucu tutum	70	26,58	3,98			
	İlgisiz tutum	26	27,73	4,23			
	İzin verici tutum	25	27,40	4,03			
	Otoriter tutum	26	26,88	4,89			
	Demokratik tutum	101	21,27	4,36			
	Koruyucu tutum	70	21,30	3,60			
Bölünmüş Benlik	İlgisiz tutum	26	20,53	3,56	,755	,556	-
	İzin verici tutum	25	20,36	3,56			
	Otoriter tutum	26	20,15	4,36			

ANOVA Analizi, ($p < ,01$) (çocuk sayısı)

ANOVA Analizi, ($p > ,05$) (ebeveyn tutumu)

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların dışsallaştırılmış benlik algısı ($t = -2,009$; $p < ,05$) ve bölünmüş benlik ($t = -3,026$; $p < ,05$) ölçeğinde şiddet nedeniyle koruyucu ve önleyici tedbir alma durumlarına göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 7. Katılımcıların Şiddet Nedeniyle Tedbir Alma Durumlarına Göre Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	Ort.	ss	t	p
Kendini Susturma Ölçeği	Evet	18	85,33	14,82	-1,779	,076
	Hayır	227	92,51	16,58		
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Evet	18	15,22	3,60	-2,009	,046*
	Hayır	227	17,44	4,57		
Fedakârlık	Evet	18	19,94	6,22	-,698	,486
	Hayır	227	20,88	5,41		
Kendini Susturma	Evet	18	26,55	3,66	-,638	,524
	Hayır	227	27,22	4,32		
Bölünmüş Benlik	Evet	18	18,33	4,24	-3,026	,003*
	Hayır	227	21,19	3,83		

Bağımsız Örneklem t testi, * $p < ,05$

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların kendini susturma ölçeği ($t = 4,111$; $p < ,01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($t = 3,293$; $p < ,05$), fedakârlık ($t = 3,837$; $p < ,01$), kendini susturma ($t = 3,673$; $p < ,01$) ve bölünmüş benlik ($t = 2,062$; $p < ,05$) ölçeğinde hayatlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı farklılık vardır.

Tablo 8. Katılımcıların Hayatlarının Herhangi Bir Döneminde Şiddete Maruz Kalma Durumuna Göre Kendini Susturma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	Ort.	ss	t	p
Kendini Susturma Ölçeği	Evet	206	94,05	16,27	4,111	,000**
	Hayır	44	82,98	15,95		
Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	Evet	206	17,75	4,56	3,293	,001*
	Hayır	44	15,29	4,12		
Fedakârlık	Evet	206	21,44	5,44	3,837	,000**
	Hayır	44	18,02	4,93		
Kendini Susturma	Evet	206	27,64	4,15	3,673	,000**
	Hayır	44	25,09	4,36		
Bölünmüş Benlik	Evet	206	21,24	4,06	2,062	,040*
	Hayır	44	19,88	3,41		

Bağımsız Örneklem t testi, *p<,05, **p<,01

Tartışma

Katılımcıların %82,4'ünün hayatlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kalmış ve %90,8'i şiddet nedeniyle koruyucu ve önleyici tedbir almamıştır. Katılımcıların yaşadıkları şiddet türlerinin dağılımlarında %27,6'sı fiziksel şiddet, %26,2'si duygusal şiddet, %17,9'u ekonomik şiddet, %12,1'i psikolojik şiddet, %6,3'ü şiddet görmemiş, %5,2'si cinsel şiddet, ve %4,7'si iş yerinde şiddet gördüğünü belirtmiştir. Şiddetin kaynağında %45'i eş, %21,7'si yakın çevre, %14,1'i akrabalar, %9,2'si çalışma arkadaşları, %9'u şiddete maruz kalmamış ve %1'i çocuklar olarak belirtmişlerdir. Jack ve Dill (1992)' de yaptığı Kendini Susturma Ölçeği: Yakınlık Şemaları Kadınlarda depresyon ile ilişkili çalışmasında; kadınların yarısından fazlasının şiddet gördüğü, fiziksel şiddetin çoğunlukla yaşadıkları ve daha çok eşlerinden şiddet gördüğü saptanmıştır. Hautamaki (2010)' da Finlandiya'da Nesiller ve Cinsiyetler Boyunca Kendini Susturmak adı kitap bölümünde belirtilen kadın olgu vakalarında ki sonuçları bulgularımızla paralellik göstermektedir. Jack' in (2003)' de yaptığı depresyondaki kadınlar için ilişki terapisi adlı çalışmanın sosyodemografik sonuçları da benzerlik göstermektedir. Kılıç (2009)' da Obsesif kompulsif belirtilerin çocukluk çağı travma türleri ve dissosiyatif yaşantılarla ilişkisi çalışmasında şiddetin türünün, kaynağının travma sonucu oluştuğu ve ilerleyen dönemlerde yaşayan kadınların sosyodemografik bulgu sonuçları bulgularımızla uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların yaş aralıklarına göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>,05$). Katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=9,318$; $p<,01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($F=9,264$; $p<,05$), fedakârlık ($F=10,114$; $p<,01$) ve kendini susturma ($F=6,018$; $p<,01$) ölçeğinde medeni durumlarına göre anlamlı farklılık vardır. Kurtiş (2010)' da yaptığı Kendi kendini susturma ve esenlik arasında adli yüksek lisans tez çalışmasında kadınların yaş değişkenine göre kendini susturma düzeylerine farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yine aynı şekilde Lutz-Zois ve arkadaşlarının (2013)' de kendini susturma ölçeği'nin yapı geçerliğinde cinsiyet farklılıklarının incelenmesi çalışması ile McKinley (1999)' da Kadınlar ve nesneleştirilmiş beden bilinci: Annelerin ve kızlarının kültürel, gelişimsel ve ailevi bağlamda beden deneyimleri çalışmada benzerlik göstermektedir.

İncelendiğinde katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=4,969$; $p<,01$) ve alt boyutları olan fedakârlık ($F=5,841$; $p<,01$) ve kendini susturma ($F=5,112$; $p<,01$) ölçeğinde eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık vardır. Kendini susturma ölçeği ($F=2,715$; $p<,01$) ve alt boyutları olan fedakârlık ($F=5,064$; $p<,01$), kendini susturma ($F=2,777$; $p<,01$) ölçeğinde mesleklerine göre anlamlı farklılık vardır. Szymanski ve Henning (2007)' de Kadınlarda kendini nesneleştirmenin rolü depresyon: Nesneleştirme teorisinin bir testi. Cinsiyet Rollerini adlı çalışmasında eğitim düzeyi ve mesleki farklılık arttıkça kendinilerini daha iyi ifade ettikleri belirlenmiştir. Remen ve arkadaşlarının (2000)' de yaptığı Kendini Susturma Ölçeği'nin yapı geçerliğinde cinsiyet farklılıkları çalışması ile Witte ve Sherman (2002)' de Benliğin ve feminist kimliğin susturulması gelişim adli çalışma sonuçları bulgularımızla benzerlik göstermekte olup eğitim ve mesleki duruma göre farklılık oluştuğu saptanmıştır.

Gelir düzeylerinin yeterlilik durumuna göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>,05$). Susturulmuş, bastırılmış kadınların gelir düzeylerine göre kendilerini susturma düzeylerinin

incelenmesine ilişkin daha önce yapılan ilgili değişken içerikli çalışma mevcut olmadığı için tartışılmamıştır. Katılımcıların yaşadıkları şehire ve aile tipine göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>.05$). Susturulmuş, bastırılmış kadınların yaşadıkları şehire ve aile tipine göre kendilerini susturma düzeylerinin incelenmesine ilişkin daha önce yapılan ilgili değişken içerikli çalışma mevcut olmadığı için tartışılmamıştır.

Katılımcıların kendini susturma ölçeği ($F=12,071$; $p<.01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($F=4,944$; $p<.05$), fedakârlık ($F=15,197$; $p<.01$), kendini susturma ($F=10,937$; $p<.01$) ve bölünmüş benlik ($F=1,557$; $p<.05$) ölçeğinde çocuk sayısına göre anlamlı farklılık vardır. Katılımcıların ebeveynlerinin kendilerine karşı tutumlarına göre kendini susturma ölçeği ve alt boyut puanlarında anlamlı farklılık yoktur ($p>.05$). Susturulmuş, bastırılmış kadınların çocuk sayısı ve ebeveynlerinin kendilerine karşı tutumlarına göre kendilerini susturma düzeylerinin incelenmesine ilişkin daha önce yapılan ilgili değişken içerikli çalışma mevcut olmadığı için tartışılmamıştır.

Katılımcıların dışsallaştırılmış benlik algısı ($t=-2,009$; $p<.05$) ve bölünmüş benlik ($t=-3,026$; $p<.05$) ölçeğinde şiddet nedeniyle koruyucu ve önleyici tedbir alma durumlarına göre anlamlı farklılık vardır. Susturulmuş, bastırılmış kadınların şiddet nedeniyle koruyucu ve önleyici tedbir alma durumlarına göre kendilerini susturma düzeylerinin incelenmesine ilişkin daha önce yapılan ilgili değişken içerikli çalışma mevcut olmadığı için tartışılmamıştır.

Katılımcıların kendini susturma ölçeği ($t=4,111$; $p<.01$) ve alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı ($t=3,293$; $p<.05$), fedakârlık ($t=3,837$; $p<.01$), kendini susturma ($t=3,673$; $p<.01$) ve bölünmüş benlik ($t=2,062$; $p<.05$) ölçeğinde hayatlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kalma durumuna göre anlamlı farklılık vardır. Bu bulgu; Akgül ve Uğurlu (2021)' de yaptığı Kadına yönelik şiddetin, şiddeti uygulayan ve mekân bağlamında incelenmesi: katledilmiş kadınlar örneği çalışmasında evlilik dönemlerinde sorun yaşadıkları zamanda şiddete maruz kaldıkları ve sessizliği tercih ettikleri belirlenmiştir. Alan ve arkadaşlarının Orta Anadolu'da evli kadınlarda aile içi şiddet farkındalığı ve önlenmesi çalışmasında hayatlarının belirli zamanlarında şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir. Akıncı ve arkadaşlarının (2019)' da Nevşehir'de yaşayan kadınların kadına yönelik şiddet algısı çalışmasında sosyal ve psikolojik olarak kendilerini ifade ettiklerinde aile için sorunlar yaşadıkları ve şiddete maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Akalın ve Arıkan (2017)' de 15-49 Yaş grubu kadınlarda aile içi şiddet sıklığı ve şiddetin depresyona etkisi adlı çalışmasında hayatlarında genel olarak psikolojik, sosyal olarak şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Aslan ve arkadaşlarının (2019) İstanbul ve Ege bölgesinde yaşayan kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma: Türkiye örneği adlı çalışmada psikolojik olarak yaşadıkları sorunlardan dolayı mutsuz oldukları, eşler arasında anlaşmazlıklara şiddete dönüşüp kadınların şiddete maruz kaldıkları bulgu sonuçlarımızla benzerlik göstermektedir. Bedir ve arkadaşlarının (2017)' de Sakarya'da yaşayan bir grup kadının şiddet algı durumları ve bunu etkileyen faktörler adlı çalışmasında kadınların kendilerini her yönden ne kadar ihmal ederse o kadar mutsuz oldukları ve buda aile düzenine etki ettiği için sorunlar yaşandığı ve şiddeti yaşadıkları belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak; mekân olarak suskun (susturulmuş, bastırılmış) kadınların farklı değişkenlere göre kendini susturma arasında farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu çalışma yalnızca kadın katılımcılarla yapılmıştır. Kendini susturma hakkında daha kapsamlı çalışmaların cinsiyet farkı olmaksızın örneklemelerin genişletilerek erkek örneklemelerle de yapılması sosyal, psikolojik olarak şiddet olayların nedenlerinin açıklığa netleşmesinde, dünya çapında psikoloji, sosyal gibi alanlarda bu yöndeki bu boşluğu doldurabileceği ve ilgili alanda ortaya çıkacak sorunların çözümüne yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Akalın, A. ve Arıkan, Ç. (2017). 15-49 Yaş grubu kadınlarda aile içi şiddet sıklığı ve şiddetin depresyona etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 1-10.
- Akgül, A. ve Uğurlu, Ö. (2021). Kadına yönelik şiddetin, şiddeti uygulayan ve mekân bağlamında incelenmesi: katledilmiş kadınlar örneği. *Planlama Dergisi*, 31(1), 128-140.
- Akıncı, S. (2019). Nevşehir'de yaşayan kadınların kadına yönelik şiddet algısı [Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Alan, H., Dereli Yılmaz, S., Filiz, E. ve Arioğlu, A. (2016). Domestic violence awareness and prevention among married women in Central Anatolia. *Journal of Family Violence*, 31(6), 711-719. <https://doi.10.1007/s10896-016-9828-9>

- Aslan, E., Bodur, G., Kızılkaya Beji, N., Alkan, N. ve Aksoy, Ö. (2019). Exposure to domestic violence in women living in Istanbul and Aegean regions: A Turkish sample. *Ciência & Saúde Coletiva*, 24(8), 2835-2844. <https://doi.10.1590/1413-81232018248.22952017>.
- Bedir, N., Ekerbiçer, H. Ç., İnci, M. B., Köse, E., Karatepe, T., Demirbaş, M. (2017). Sakarya’da yaşayan bir grup kadının şiddet algı durumları ve bunu etkileyen faktörler. *Sakarya Tıp Dergisi*, 7(4), 188-196. <https://doi.10.31832/smj.363175>
- Demir Kaya, M. (2019). Genç Kadınlarda Kendini Susturma Ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Kimlik İşlevleri Üzerindeki Etkisi. Doktora Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demir Kaya, M. ve Çok, F. (2021). Genç Kadınlarda Kendini Susturma. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry*, 13(3): 428-440.
- Doyum B. (2017). Kendini Susturma Ölçeği’nin Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Okan Üniversitesi.
- Hautamaki, A. (2010). Silencing the Self across generations and gender in Finland. In D. C. Jack, ve A. Ali (Eds.), *Silencing the Self across cultures: Depression and gender in the social world* (pp. 175-201). Oxford, New York etc.: Oxford University Press.
- Jack, D. C. (1991). *Silencing the self: Women and depression*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Jack, D. C. (2003). The anger of hope and the anger of despair: How anger relates to women’s depression. In J. Stoppard & L. McMullen (Eds.), *Situating sadness: Women and depression in social context* (pp. 62–87). New York: New York University Press.
- Jack, D. C. (2003). Relational Therapy for Depressed Women. *Psychology of Women Quarterly*, 27(2), 191–191. https://doi.org/10.1111/1471-6402.00098_5
- Jack, D. C., & Ali, A. (2010). Introduction: Culture, self-silencing, and depression: A contextual-relational perspective. In D. C. Jack & A. Ali (Eds.), *Silencing the self across cultures* (pp. 3-17). New York, NY: Oxford University Press.
- Jack, D. C., Dill, D. (1992). The Silencing the Self Scale: Schemas of intimacy associated with depression in women. *Psychology of Women Quarterly*, 16(1), 97–106.
- Kılıc, B. (2019). Obsesif kompulsif belirtilerin çocukluk çağı travma türleri ve dissosiyatif yaşantılarla ilişkisi. (Yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi.
- Kurtiş T. (2010). Self-silencing and well-being among Turkish women (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). University of Kansas.
- Lutz-Zois, C. L., Dixon, L. J., Smidt, A. M., Goodnight, J. A., Gordon, C. L., Ridings, L. E. (2013) An examination of gender differences in the construct validity of the Silencing the Self Scale. *Personality and Individual Differences*, 55(1), 35-40.
- Remen, A. L., Chambless, D. L., Rodebaugh, T. L. (2002). Genderdifferences in the construct validity of the Silencing the Self Scale. *Psychology of Women Quarterly*, 26, 151-159.
- Szymanski, D. M., Henning, S. L. (2007). The role of self-objectification in women's depression: A test of objectification theory. *Sex Roles: A Journal of Research*, 56(1-2), 45–53. <https://doi.org/10.1007/s11199-006-9147-3>
- Thompson, J. M. (1995). Silencing The Self: Depressive Symptomatology and Close Relationships. *Psychology of Women Quarterly*, 19(3), 337–353.
- Witte, T. H., Sherman, M. F.: (2002). Silencing the self and feminist identity development. *Psychological Reports*, 90, 1075-1083.